

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Ortv Et Progressv Ac Viris Illvstribvs Ordinis
Gloriosissimæ Dei Genitricis, semper Virginis Mariæ de
monte Carmelo**

Trithemius, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1643

Complectens encomia Sanctæ & Seraphicæ Virginis ac matris Theresiæ à
lesv, Carmeli Restauratricis celeberrimæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64495)

in Bulla, cuius principium est, *Dilecti filij*, data in Vrbe veteri, die 15. Maij, anno 1528. vbi hæc verba habentur; *Die, quo à saculo huiusmodi Purgatorium accesserint, ipsa Virgo gloriosa Dei genitrix MARIA, Sabbato sequenti post ipsorum confratrum, seu Religiosorum ac sororum obitus, visitando, à pœnis Purgatorij huiusmodi eorum animas liberabit.* Eandem etiam Indulgentiam confirmavit Gregorius XIII. in Bulla, quæ incipit, *Vt laudes Gloriosissima Virginis Mariae.* Ac tandem Academia Salmanticensis, exploratis Apostolicis his Bullis, declaravit, validam esse hanc Sabbatinam Indulgentiam, & in suo robore semper permanere, nisi per Summum Pontificem, aut Concilium aliquod derogeretur, nosq; testamur, insigniorum Doctorum illius Academiae subscriptiones illam approbantes legisse, & vidisse. Quare cum non solum auctoritate tantorum Doctorum, sed expressis Summorum Pontificum oraculis, Indulgentia hæc Sabbatina sit corroborata, & stabilita, non video qua ratione quispiam absque ingenti temeritate illam inficiari queat.

APPENDIX TRACTATVS II.

Complectens Encomia Sanctæ & Seraphica Virginis ac Matris THERESIÆ à IESV, Carmeli Restauratricis celeberrima.

I. **C**VM occasione tractationis de sacra antiquitate Ordinis Gloriosissimæ Dei genitricis semper Virginis MARIE de monte Carmelo, in laudes eiusdem Religionis opportunè incidere, ac hoc eodem tempore celebrata sit sanctæ Matris THERESIÆ, Carmelitici Ordinis alumnae atque *instauratricis*, desideratissima Beatificatio, nec possum, nec debeo eius præconia omnino silentio præterire.

II. DVO

II. Dvo ego non diffiteor, quæ in simili argu-
 menti genere D. Hieronymus de quibusdam san-
 ctissimis fœminis sermonem faciens, ingenuè fas-
 sus est. Etenim in *epistola ad Eustochium* agens de *D. Hier.*
 Paula dixit, quod & de B. THERESIA dicere mihi li- *ep. ad Eus-*
 cet: *Si cuncta corporis mei membra verterentur in* *stoch. to. i.*
linguas, & omnes artus humana voce resonarent, ni-
hil dignum de sancta ac venerabilis THERESIÆ vir-
tutibus dicerem: nobilis genere, sed multo nobilior san-
ctitate. Verba etiam eiusdem S. Hieronymi in epi-
 stola ad Demetriadem satis utique præsentī argu-
 mento mihi congruere videntur. *Scripturus ait ad* *Idem San-*
Demetriadem virginem Christi, quæ & nobilitate, & *ctus epi-*
diuitijs prima est in vrbe Romana, si cuncta virtuti- *stola ad*
bus eius congrua dixerò, adulari putabor, si quadam *Demetria.*
subtraxero, ne incredibilia videantur, damnum lau-
di-bus eius mea faciet verecundia. Quid igitur faciam?
quod implere non possum, negare non audeo. Hæc ille.
 Non dissimiliter si magnalia huius inclytæ Virgi-
 nis prædicauero, incredibilia proferre iudicabor: si
 autem hoc timore concussus, portenta illius reti-
 cuero, laudibus eius iniuriam irrogabo: *Quid igitur* *D. Hiero.*
faciam? (aiebat D. Hieronym.) *quod implere non*
possum, negare non audeo: attente ergo mecum per-
 pendens, quænam verba ex sacris eloquijs ad præ-
 conia huius sacræ Virginis decantanda promerem,
 nulla mihi aptiora visa sunt, quam prophetica illa,
 quæ DEIPARA Virgo de se ipsa protulit: *Beatam me* *Luc. i.*
dicent omnes generationes, quia fecit mihi magna, qui
potens est, & sanctum nomen eius. Hoc vaticinium
 multis retro annis impletum nouimus in DEIPARA
 Virgine, vniuerso orbe eam *Beatam* acclamante:
 hodierna vero die impletur pariter in dilectissima
 eius filia THERESIA, quam iure specialis suæ filia-
 tionis, Marianæ virginitatis, & maternitatis legiti-
 mam hæredem fuisse in hunc modum demonstro.

III. SANE sicut communis est sanctorum Pa-
 trum sententia in caput i. *Luc.* virginitatem, &
 mater-

D. Thom.

maternitatem esse illa magna, propter quæ ait Virgo ab omnibus generationibus *Beatam* se esse prædicandam: vnde D. Thomas in catena ex mente D. Augustini ait: *Virgo non per suam virtutem dicit se beatam prædicandam, sed causam assignat dicens: quia fecit mihi magna, qui potens est: quæ tibi magna fecit? credo, ut creatura ederes Creatorem, formula Dominum generares, ut per te Mundum Deus redimeret, per te illuminaret, per te ad vitam reuocaret.* Hæc ille: ita similiter, ob hæc duo præcipue omnium fidelium generationes Sanctam THERESIAM perpetuo *Beatam* prædicabunt: quod *Virgo* simul & *Mater* sit, *Virgo* immaculata mente, & corpore, & multorum pariter Filiorum fecundissima

D. Paul.**D. Bern.**
super miss.

Mater in CHRISTO, ut loquitur D. Paulus: vnde non immerito in eam conueniunt verba illa Diui Bernardi, de DEIPARA Virgine loquentis: *Nec solum visa est, nec habere sequentem, gaudia Matris habens cum virginitatis honore: in quo sanè non solum DEIPARAM Virginem, sed & Beatissimam Trinitatem mihi THERESIA æmulari videtur: nam ut*

D. Nazian.*Isai. 49.*

dixit Nazianzenus *Carminè* in laudem virginitatis: *Prima trias Virgo est, quis autem ignorat, Deum per Isaiam dixisse: Ego, qui alios parere facio, ipse sterilis ero, & non pariens? Ecce Trias pariter Virgo, & Mater esse perhibetur, dum inuiolata, & incorrupta manens, multos filios spiritualiter quotidie parturit. Beata ergo THERESIA, meliora semper charismata æmulata, ut monuit D. Paulus, non solum Virgo inuiolata, sed & fecunda multorum mater in CHRISTO exitit.*

D. Basil.

IV. OBSERVAVI non semel Adam dum fuit in statu innocentia, minime sollicitum de procreandis filijs, nec de successore post se relinquendo: at diuinae legis præuaricator factus, ac propterea corruptionis, & mortalitatis pœnæ obnoxius, vxorem cognouit, & iam propagationis sollicitudo animum eius pullabat, ut his verbis eleganter dixit D. Basil.

lius

lius de vera virginitate : *Quod si non otiose Paradisum, primiq; Adam in eo conspicias vitam, inuenies profecto illum adhuc in Paradiso constitutum opus non habuisse cognoscere uxorem suam. Post prauaricationem verò mortisq; sententiam, post Paradisi amissionem: tunc iam uxorem cognouit suam, ut vita postea mortalitatem prolis successione solaretur. Angelos autem nulla vnquam procreationis cura sollicitauit, quia ingenerabiles, & incorruptibiles erant, at licet physicè multiplicari nequirent, moraliter tamen propagari posse non ignorabant per Virginum multiplicationem, quæ mortali carne indutæ, Angelicam puritatem imitantur, & ipsorum Angelorum ruinas instaurant. Vnde S. Basilius* *D. Basil.*
*libro de vera virginitate dixit: Bonum est coniugium, per quod humana posteritatis inuenta est propagatio, sed melior virginitas, per quam Angelorum re-
 perta est successio: ad hoc ipsum respiciens D. Hiero-* *D. Hiero.*
onymus libro 1. aduersus Iouinianum, versans illa lib. 1. ad-
Genesis verba cap. 9. Crescite, & multiplicamini, & uersus Io-
replete terram, acute, & sapienter dixit: Consideran- *uinian.*
da est vis verbi, & replete terram, nuptia quippe
terram replent, Virginitas Paradisum: atque huc fa-
cit singularis, inaudita, ac ingeniosa expositio
S. Basilij in locum illum Ioannis: Leuate oculos ve- *D. Basil.*
stros, & videte regiones, qua alba sunt iam ad mes-
sem: vbi per messes albas intelligit virgines, & con-
tinentes, quos tanquam selecta grana diuinæ mes-
sis, apta esse dicit ad vacuas Angelorum sedes im-
plendas: & postea inquit: Virginitas vitam nostram
de corruptione, ad sanctitatis gloriam colligit, & gra-
na intra Calorum horrea congregat. Equidem Beata
 THERESIA non solum per seipsam, quæ integerri-
 ma semper extitit *Virgo*, sed quia pariter, & *Mater*
 fuit, innumerabiles Virgines spiritualiter partu-
 riens, intus, & exterius amictu albo induta, quas
 tanquam spicas, quæ albae sunt ad messem; nunc in
 Ecclesiæ militantis, postmodum in triumphantis
 horrea

- horrea incessanter inducit. Quare merito in Be-
tam THERESIAM conueniunt verba illa Sapient. 3.
- Sapient. 3.** *Fœlix, sterilis, & incoinquinata, qua nesciuit thorum
in dilecto, habebit fructum in respectione animarum
sanctarum.* Tot sanctorum Monachorum, & mo-
nialium agmina, per totum orbem terrarum longe
lateque diffusa, quis non videat fructus esse huius
Virginis, ac fœcundæ Matris.
- Genes. 12.** V. OBSERVAVI etiam, quod Genes. 12. de Abra-
ham ait sacer Textus : *Egressus itaque Abraham
tulit Saraim uxorem suam, & animas, quas fecerat
in Haram;* certè fide Catholica docemur: homi-
num animas non fieri ab hominibus, sed à solo Deo
creari, nihilo secius tamen Abraham dicitur ani-
mas fecisse, quia eas conuerterat ad Dominum:
- Paraphr. Chaldaus.** vnde Paraphrastes Chaldaus ad id significandum
legit : *Abraham tulit animas quas subiecerat legi;*
cum ergo B. THERESIA, tot fidelium animas non
solum diuinæ legis iugo, sed Euangelicæ perfectio-
nis disciplinæ subdiderit, merito illam, non solum
Virginem, sed fœcundam pariter Matrem compellere
fas erit : vt enim dixit D. Gregorius hom. 3. in
Euang. *Quasi enim parit Dominum, quem cordi au-
dientis infuderit, & Mater eius predicando efficitur,
si per eius vocem amor Domini in proximi mente ge-
neratur.* Hæc D. Gregorius, quibus persimilia sunt
illa D. Hieronymi in Euangelia : *Isti sunt Mater
mea, ait Dominus, qui me quotidie in credentium
animis generant.* Verum audire mihi videor B. TH-
RESIAM dicentem illud Isaia cap. 49. *Quis genuit
mihi istos? ego sterilis & non pariens?* Quasi dicat,
cum ego Virgo sim intacta, quis ex me genuit,
tam ingentem filiorum Sobolem? cui interrogati-
oni, ego hac ratione occurrendum arbitror, cum
Spiritus sanctus ad imitationem Dei parentis vo-
luerit B. THERESIAM *Virginis, & Matris* honore
cobonestare; certè quemadmodum MARIAM stu-
pendo miraculo fœcundauit, vt filium Dei natu-
ralem

talem conciperet, & pareret iuxta illud : *Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi* : ita idem Spiritus sanctus B. THERESIAM alioquin integerrimam Virginem, Matris fecunditate donauit, vt innumeros filios Dei adoptiuos spiritualiter conciperet, & pareret.

VI. Ex qua singulari prærogatiua illam eruo Carmelitanae Religionis miram excellentiam super reliquos Ecclesiae Catholicae monasticos ordines, quod quemadmodum in Christo Domino duplex præfulget generatio, vna æterna, alia temporalis; illa in sinu Patris, hæc in utero Matris; illa conuenit ei, quatenus Deus, hæc quatenus homo; illa fuit à *Patre sine Matre*, hæc à *Matre Virgine sine Patre*; ita mirabili quadam proportionem duplicem huius sacrae Carmelitanae Religionis intueor generationem, primam à *Patre sine Matre*, hoc est, à solo antiquissimo *Patre ELIA*, secundam vero, quam propriè regenerationem vocitare licet, à *Virgine Matre*, abique humano *Patre*, à sola scilicet B. THERESIA integerrima Virgine. Opinantur tamen quidam, quod sicut in generatione temporali mundi, diuina sapientia prouidit, vt vir, & femina conuenirent ad procreationem generis humani, ad quem scopum respiciens Dominus dixit : *Non est bonum hominem esse solum, faciamus ei adiutorium simile sibi* : & continuo creauit Euam; & sicut in regeneratione spirituali voluit Deus, vt vir, & femina simul concurrerent, CHRISTVS scilicet, & MARIA, ille vt Redemptor, hæc vt ministra Redemptionis, ministrando ei sanguinem, quo solus ipse nos redemit; ita (inquam) quidam pie opinantur, quod in regeneratione cum venerit filius hominis in illa vltima renouatione Ecclesiae, cum fiet vnum ouile, & vnus Pastor, non solum virum, sed & feminam adhibebit, vt neutri regenerationi desit sexus vterque, ELIAM, scilicet, vt testantur sacra eloquia in extremo illo tempore venturum, &

Nota prærogatiua Carmelitana Religionis, præ alijs omnibus monasticis Ordinibus.

Genes. 2.

Z

B. THE-

B. THERESIAM tanquam Viraginem, ac fortissimam mulierem, quæ ardentissimo diuini honoris zelo, instar ipsius ELIÆ, exæstuans in eius confortio, Antichristi rabiem compescet, arma diripiet, potentiam confringet, ac illustrem de illo victoriam reportabit, vt merito dici possit: *Vna mulier fecit confusionem in domo Nabuchodonosor.*

*S. Theresia non instituit nouam aliquam Religionem, quam Reuellor dicere B. THERESIA eam mentem fuisse, vt eandem Religionem Carmelitanam, quam professabatur, ad pristinum rigorem primæui sui instituti reduceret. Olim sacri Pontifices illud mitigauerant in nonnullis indulgentes, quæ B. ALBERTI asperissima Regula præferebat. Beata autem THERESIA non veniens soluere legem, sed adimplere cupiens ne iota, aut apicem vllum illius Regule præteriri, renouationem, & reformationem quandam instituit, sicut & in ordine S. Augustini illam fecit S. Gulielmus, & in ordine Sancti Patris nostri Francisci D. Bonauentura, & in monialibus Dominicanis S. Catharina de Senis. Vnde in Bulla Beatificationis eius, non vocat eam *Paulus V.* alicuius nouæ Religionis inuentricem, sed *nouæ reformationis Discalceatorum* fundatricem. Sane B. THERESIA filia fuit Ordinis Carmelitani Calceati, ab eo fuit instituta, in eo diuinis fulgoribus illustrata, in eo cœlestem spiritum concepit, ac charismatibus supernis diuinitus fuit præuenta, & à Spiritu Sancto edocta, vt intra ordinem Carmelitanum manens, asperiores, & pauperiores viam ingereret: atque huc facit quod D. Chrysof. *homil. 11.* in Acta Apostolorum quærens, an charitas paupertatem, an vero paupertas charitatem pepererit, respondet in hæc verba: *Videtur mihi, quod charitas paupertatem:* ardentissima igitur charitas, quam B. THERESIA*

B. THERESIA concepit inter moniales Calceatas
 ordinis Carmelitani, peperit paupertatem Discal-
 ceatorum, eiusdem Ordinis, ac plane Apostolicam
 illam viuendi rationem: quare hodierna die anti-
 quissima Carmelitarum Religio merito cum Spon-
 sa in Salomonis epithalamio sibi vsurpare potest
 verba illa: *Omnia poma vetera, & noua seruaui tibi,* Cant. 7.
dilecte mi. In veteri lege obtuli tibi ELIAM; Eli-
 saum, & Filios Prophetarum: hæc sunt poma vete-
 ra in lege gratiæ obtuli Cyrillos, Albertos, Angelos
 hæc sunt etiam poma vetera: obtuli centum, &
 quadraginta millia Martyres, vt testantur Chro-
 nica Tholosana; id referente Iustiniano ordinis
 Prædicatorum, hæc etiam sunt poma vetera: tan-
 dem nunc in nouissimis temporibus offero tibi
 THERESIAM Apostolico calculo beatificatam, ac
 filios, & filias eius; insigni sanctitate præditas: hæc
 sunt poma noua, quæ pariter cum veteribus seruaui
 tibi dilecte mi.

VIII. FILIA igitur est legitima B. THERESIA
 Ordinis Carmelitani Calceati; Mater tamen Dis-
 calceatorum, & reformationis eorum auctrix, &
 fundatrix, adeo vt in eam recte conueniant verba
 Isai. 58. *Edificabuntur in te deserta sæculorum, fun- damenta generationis, & generationes suscitabis.*
 recte ait suscitabis, quia per mitigationem regulæ
 S. Alberti, quasi emortuus erat, non substantialis,
 sed accidentalis Eliani instituti rigor; Beatâ autem
 THERESIA, diuino spiritû afflata, Euangelicæ suæ
 Reformationis mirabili virtute; illum in Ecclesiâ
 suscitauit quo autem tempore id præstiterit; quia
 circumstantiam esse reor singulari obseruatione
 dignam, ad commendationem B. THERESIÆ; li-
 ceat mihi in ea parumper immorari.

IX. CVM diuinus Sponsus probe agnoscat;
 Sponsam suam Ecclesiam Catholicam; nisi eius
 auxilio suffultam, ac mirabili virtute præmunitam;
 facile a tot vndique illam infestantibus hostibus

Nota singulari
Dei in Ec-
clesiam
suam, pro-
videntiã.

Ioan. 1.

superandam fore, in eo singularem adhibuit eu-
ram, ut quoties Sathanas per impiissimos homines
Ecclesiam Catholicam oppugnat, toties viros
scientia, ac sanctitate conspicuos provideat, qui
aduersariorum tela acerrimè infringentes, illam
viriliter tueantur. In primordijs legis gratiã insur-
xit *Simon Magus*, qui Spiritus sancti gratiam in-
stat mercium, venalem facere satagebat; sed resti-
tit ei *Petrus* Apostolorum Princeps. Blasphemat
Cerinthus, & *Ebion*, Christi diuinitatem abnegan-
tes, sed *Ioannes Euangelista*, vocem illam intonans:
In principio erat Verbum, & verbum erat apud
Deum, & Deus erat Verbum, quasi vehementi ful-
mine grauiter eos sauciauit. Insultant *Sabellius*, &
Paulus Samosathenus, tres diuinas personas infi-
ciantes, ac inter se illas confundentes; sed confu-
derunt illos *Dionysius Alexandrinus*, & *Gregorius*
Thaumaturgus. Insaniit *Arrius*, filium consubstan-
tialem Patri negans, sed insaniam, ac petulantiam
eius reruderunt SS. *Athanasius*, *Basilius*, *Gregorius*
Naxianzenus, *Gregorius Nyssenus*, necnon trecenti
decem & octo sapientissimi Præsules in Synodo
Nicæna congregati. *Macedonius*, & *Eunomius* pro-
clamant, Spiritum sanctum esse creaturam, sed si-
lentium eis imposuere *Nestorius* Constantinopo-
litanus, *Menas* Antiochenus, *Cyrillus* Hierosoly-
mitanus, necnon *Damasus* Pontifex Romanus, na-
tione Hispanus; *Iouinianus*, & *Eluidius* sacrilego
ausu Dei parentis virginitatem insectantur, sed ad
hæreticis eorum cauillis *Hieronymus*, & *Ildephon-
sus* *MARIAM* vindicarunt: *Admanthus*, *Iulianus*,
Pelagius, & alij huius farinæ hæretici, diuinæ gra-
tiæ necessitatem, & humanæ voluntatis liberta-
tem grauiter læserunt; sed *Augustinus*, *Prosper*,
Chrysostomus, & *Hilarius* Arelatensis, antiqui Pi-
ctauensis amulator, illos validissimè expugna-
runt. Impius *Nestorius* dignitatem Matris Dei Vir-
gini adimere impensè conatus est; sed acriter sacri-
legum

legum illius dogma refutarunt *S. Epiphanius, S. Leo*
 Papa, *S. Cyrillus*, & innumeri alij Patres Concil.
Ephes. & Calcedonenfis: refricant impudici *Albi-*
genses hæresim aduersus immaculatam Dei Geni-
 tricis Virginitatem, & instar Hydræ multorum ca-
 pitum nascitur *Manichæus*, sed coercent omnes
 illos *Dominicus*, & *Franciscus*, ac percelebres eo-
 rum filij Angelicus Doctor *Thomas de Aquino*, &
Seraphicus Bonaventura. Desipiunt *Ioannes Hus*,
 & *Hieronymus de Praga* procacissimi hæretici, er-
 rores *Berengarij* aduersus Petri clauis oblatrantis
 ab Orco suscitantes, sed illos interimunt *S. Vin-*
centius Ferrey. Beatus *Thomas Waldenss*, ac sa-
 pientissimus *Ioannes Capreolus*. Deinde labenti-
 bus annis, feliciora tempora successere, hæresibus
 non inualescentibus, sed silentibus potius, ita vt
 hæretici obmutuisse viderentur. At, proh dolor,
 postmodum non valentes ora comprimere, audita
 illa Euangelica lectione: *Erat IESVS eijciens demo- Luc. II.*
nium, & illud erat mutum: infremuit *Lutherus*, di-
 cens: *Non sum ego, non sum ego*. Quod rei euentus
 satis vtique probauit, non esse demonem mutum,
 sed loquacissimum: etenim extunc cœpit auctori-
 tati sedis Apostolicæ detrahere, indulgentias vili-
 pendere, obedientiam summo Pontifici negare,
 monasticam vitam execrari, aduersus religiosa
 vota sibilare, austeritatem vitæ nihili pendere, ie-
 iunia, & carnis macerationem iniuriosa copiose
 Christi satisfactioni proclamare, sacramenta irri-
 dere, ac libidini, & carnis voluptatibus habenas
 laxare. At diuino numine prouidente contra hoc
 portentosum monstrum, ac pestilentem eius do-
 ctinam Ecclesiæ bonam partem inficientem, su-
 scitauit Deus spiritum B. THERESIÆ Carmelitici
 Ordinis calceati monialem, quæ instar Euangeli-
 cæ, ac Apostolicæ illius mulieris, quæ (insultanti-
 bus Pharisæis aduersus Christum, ac temere asse-
 rentibus: *In Beelzebub principe Demoniorum eijcit Luc. xii.*

Qua ra-
tione S.
Theresia
obuiarit
Luthero,
eiusq; do-
ctrina &
hæresibus.

S. There-
siæ per 20.
annorum
spatium
quotidie
Eucharis-
tiam su-
mit; ap-
probat id
Deus mi-
raculis.

dæmonia) vocem intonuit, qua *Lutheranorum* au-
daciã retudit, & omnes eius hæreses expugnauit,
non solum verbis, & doctrina, vt volumina, ab ea,
diuino spiritu afflante, scripta, Euangelicis instru-
ctionibus referta, *Lutheri* diabolicis documentis
& diametro oppositis, perspicue contestantur; sed,
quod mirabilius est, & ad victoriam de hoste re-
portandã efficacius, & potentius, præclaris suis
gestis, ac heroicis operibus, tam proprijs, quam fi-
liorum suorum, acriter illum profigat; vt in ani-
mum sibi faciendum induxerat Beata THERESIA,
prout in itinere perfectionis ad moniales testatum
reliquit; vnde si *Lutherus* de medio tollere cona-
tus est vitam monasticã; THERESIA monasticã
vitã reformationem in Ecclesiam inducit; si *Luthe-
rus* impudenter spernit ieiunia, vigiliã, & carnis
macerationem; THERESIA, & contra abstinẽ-
tiam a carnibus per totum vitã curriculum præfi-
git; perpetuas orationis vigiliã fratribus suis præ-
scribit, asperrimis vestibus illos induit, nudis pedi-
bus incedere decernit: si *Lutherus* Virginum mo-
nasteria euertit, THERESIA innumera virorum,
& sceminarum erigit, quæ per totum Orbem ter-
rarum diffusa mirificè præfulgent, per *Hispaniam*
primitus, per *Italiam*, *Galliam*, *Germaniam*, *Pol-
oniam*, *Orientelem*, & *Occidentalem Indiam*,
Persiam, & alias permultas tam Christianas, quam
barbaras regiones: si *Lutherus* imagines sacrile-
go ausu execratur, THERESIA sola imagine Crucis
Christi manu apprehensa, velut euaginato epse,
Principes tenebrarum, ac dæmonum legiones ad
pugnam prouocabat, & ad eos acrius irritandos,
muscas vocitabat: si *Lutherus*, aduersus Eucha-
ristiã vsum temere blasphematur, THERESIA per vi-
ginti annos singulis diebus Corporis Christi pasto-
reficiebatur, & (vt id obiter dicam) quia quidam
huius sacre Virginis confessores, iudicauerunt ni-
miam videri hanc frequentiam, ac propterea me-
rito

rito temperandam, DEVS Optimus Maximus testimonijs duobus omni exceptione maioribus, frequentiam illam approbavit; nam quoties deinde Christi corpus sumebat, eius facies miris fulgoribus in conspectu omnium coruscabat, & cum quadam die sumptioni Eucharistiae iam proxima, ad locum communionis accessisset, diuino quodam extasi rapta, ita in sublime Spiritus sanctus non solum mentem, sed & corpus sustulit, vt cum sacerdos non potuisset ori eius Eucharistiam immittere, sacra illa hostia vitro ad os eius euolarit. Tandem si Lutherus aduersus cantantium choros obmurmurabat, THERESIA fratribus & monialibus suis psalmodiae in choro septies, iuxta septem horas Canonicas, & iuxta illud Dauid: *Septies in die laudem dixi tibi*, quotidie vacare iubet, quibus diuinis laudibus velut bellicis tormentis, aduersarios suos male torquent. Ad quod significandum, vbi Vulgata nostra legit Cantic. 7. *Quid videbis in Sunamite*, nisi choros castrorum? Alij legunt: *Quid videbis in Sunamite, nisi multitudinem praeliantium?* Vnde ingeniose Rupertus in comment. illius loci ait: *Laudando chori praeliantur, & praeliando castra laudant.* Verum & Dauid haec duo mihi copulasse videtur, cum dixit Psal. 149. *Exaltationes Dei in gutture eorum; ecce canentium laudes: & gladij ancipites in manibus eorum?* ecce arma tenentes, vt contra hostes acerrimè dimicent.

X. NEMINEM igitur iam tam mentis inopem fore opinor, qui clare non videat illustrem esse victoriam, quam B. THERESIA de impio haeresiarcha Luthero reportauit; vt merito fortissimae Iudith Iudith 9. verba sibi vsurpare possit: *erit enim hoc memoriale nominis tui Domine, cum manus foeminae deiecerit eum.* Iudith 9. Hanc autem victoriam reportasse, tanto gloriosius iudico, quanto ipsi Luthero ignominiosius fuisse arbitror, quod à tenera foemina fuerit oppressus, ac superatus. Sane cum Abime-

Judic. 9.

lech, vir alioquin fortis, & bellicosus, grauiter percussus fuisset à fœmina, id adeo sibi turpe, ac ignominiosum iudicauit, vt proximus morti ab armigero suo enixe postularit, vt interficeret se, ne diceretur mulier ipsum interemisse: *Ecce una mulier, ait sacer Textus, fragmen mola desuper iaciens, illisit caput Abimelech, & confregit cerebrum eius: qui vocauit cito armigerum suum, & ait ad eum: Euagina gladium tuum, & percutite me, ne forte dicatur, quod à fœmina interfectus sim.* Non euasit hoc ignominia genus impius Lutherus, cum à fœmina THERESIA turpiter fuerit prostratus, ac deuictus. Hanc victoriam per mulierem factam attente mihi perpendenti, verba illa occurrerunt propter *Deboraham* dicta: *Noua bella elegit Dominus*; etenim si præterita tempora inspiciamus, reperiemus duces viro- rum, viros fuisse; mulierem vero, viro- rum ducem, neminem nisi B. THERESIAM: quare non aptè minus dicemus hac tempestate, quam in sæculo illo *Deborahæ: Noua bella elegit Dominus.*

Judic. 4.

XI. CVM olim Rex *Iabin* Cananaeus per viginti annos vehementer oppresserat filios Israel, vt *libr. Iudicum cap. 4.* legimus, decreuerunt illi bellum ei indicere, & illum expugnare; quamuis autem inter eos esset *Barach*, rerum bellicarum peritissimus, *Deboraham* tamen elegerunt in generalem exercitus ducem, continuoq; illa, militaris regiminis munere fungens, vocauit *Barach* & dixit: *Vade, & duc exercitum in montem Thabor, tollesq; tecum decem millia pugnatorum, ego autem adducam ad te Sifaram principem exercitus Iabin, & currus eius, & tradam eos in manu tua: ipsa etiam cum exercitu comitata est illum: Ascendit cum decem millibus pugnatorum, habens Deboraham in comitatu suo: dixerat enim ei Barach: Si veneris mecum, vadam, si nolueris venire mecum, non pergam: postea vero ipsa Deborah instar prudentis, ac expertissimi ducis, monuit eum die, quo hostem aggredi debebat, & in illum*

Ibid.

in illum irruere: *Hæc est, ait, dies, in qua tradidit Dominus Sisaram in manus tuas: subiunxit tamen deinde: In hac vice victoria non reputabitur tibi, quia in manu mulieris tradetur Sisara: Non dissimiliter huius Carmelitici exercitus Discalceatorum ducem, creauit Deus alteram Debboram, Beatam scilicet THERESIAM; nam licet verum sit, virum illum sanctitate insignem Patrem Ioannem à Cruce Carmelitanum, certamen hoc incepisse, ac de dæmonis faucibus multos eduxisse, qui nouæ huic militiæ nomen dederunt, sapienter tamen, cum id præstare cœpit, B. THERESIÆ, eius duci, & magistræ dixit: *Si venis mecum, vadam, si nolueris venire, non pergam: THERESIA* quidem instar *Debbora* gubernabat, & dirigebat, *IOANNES* velut *Barack* executioni mandabat; illa ad eum dixit: *Vade, & duc exercitum in Thaborem montis Carmeli, vbi transfiguraberis, & in virum alterum mutaberis, reliquaque eum docuit, quæ ad victoriam de hoste reportandam, idonea esse iudicauit. Vnde non IOANNI, sed THERESIÆ hæc victoria ascribi debet, In hac die victoria non reputabitur tibi, quia in manu mulieris tradetur Sisara: in manu THERESIÆ tradetur Lutherus, qui tunc in animis Lutheranorum viuebat; sicut autem tunc parta victoria Barack dixit: Surge, surge Debbora, & loquere canticum; (vel, vt alij legunt) loquere inspectionem, loquere ornatum, loquere principatum, loquere ordinem. His enim omnibus significationibus grauida esse perhibetur vox Hebræa, quam vulgatus interpres vocat Canticum: Sic sane nobis, B. THERESIÆ dicere nunc licet post gloriosam hanc partam victoriam: Surge, surge, loquere Canticum, canticum scilicet illud nouum, quod Ioannes dixit, cantare non posse, nisi virgines; loquere inspectionem, pande nobis reuelationum, & cœlestium visionum arcana; loquere ornatum, narra nobis diuina charismata, quibus sponsus te mirifice exornauit; loquere prin-**

Z,

cipatum.

cipatum, manifesta nobis specialem illum fauorem, cum Rex Regum, dum mortalem vitam ageres, te velut Reginam pretiosissimo diademate manu sua coronauit; *loquere ordinem*, aperi nobis excellentiam huius tui Ordinis, in quo te ordinatrice, ita omnia bene ordinata sunt, vt nihil in ea absque ordine inspicere liceat: quod non obscure indicat, Deum principalem eius fuisse institutorem, quia, vt ait D. Paulus: *Qua à Deo sunt, ordinata sunt.*

Ad Rō. 13

Virgil.

D. Aug.

Ambr.

D. Basil.

XII. PORRO, vt clare videamus, quam ad amul-
sim *Deborah* B. THERESIAM obumbravit, in me-
moriam quæso reuocemus vocem Hebræam, *De-
bora*, idem significare, quod Latine *Apis*. Constat
autem, apem simul virginem, & matrem esse, vt
cecinit Virgilius *lib. 4. Georg.* & admittit D. Augu-
stinus de bono coniugali *cap. 2.* dum ait: *Deus api-
bus prolem sine concubitu dare potuit: ergo carnem
Christi in utero virgineo recte formare potuit.* Et
D. Ambrosius 4. *Exameron*, commendans apes ab
integritate virginali, fatetur pariter fecundissimas
esse: *Geminos, inquit, creant fœtus, & duplici ceteris
auibus fecunditate præponderant.* Deinde quia apes
symbolum sunt cuiusdam religiosæ communitatis,
cum & clausuram seruent, & vni tanquam reliqua-
rum magistro, & superiori subiiciantur: vt enim
dixit D. Basilius *hom. 8* sui *Exameri*: *Apibus com-
munis est habitatio, communis volatus, communis
vnaq; omnium actio, & quod maxime esse constat sub
præsidente, duceq; omnes sua officia attingunt, & aggre-
diuntur: ceteras omnes certare, & muniri, alias in-
uigilare, quærendo victualia, alias sollicitam castri
adhibere custodiam, alias futuros explorare imbres, &
speculari cursus nubium, alias de floribus ferta finge-
re, alias rorem infusum floribus ore colligere; nullam
tamen alienis insidiari laboribus.* Cum igitur Beata
THERESIA virgo sit pariter & mater, copiosum
spiritualium filiorum examen procreans, & cum
dupli-

duplicem instituerit communitatem Monachorum, & Monialium, quæ tanquam apes argumentosa singulæ, suis muneribus attendentes, Euangelicæ perfectionis fauum incessanter elaborant, congrue satis B. THERESIAM adumbrari constat per Debboram, apem significantem. Sed & illud, quod fertur de Alexandro, non alienum puto ab hoc argumento: desiderauit ille vehementer oculis suis inspicere, qua ratione apes ex materia illa, quam ex varijs floribus decerpebant, fauos mellis elaborarent: quod vt obtineret, hac industria vsus est, vitreum apiarium confici præcepit, & in eo copiosum apum examen introduci, putans hac ratione prospecturum, apes mellificare: sed falsa eum fefellit opinio; nam antequam illæ opus suum inchoarent, primum omnium luto intrinsecus vitrum delinierunt, vt sic nulla ratione faui constructio extrinsecus videri posset. Sanè licet iam fere omnes moniales ex salubri Concilij Tridentini decreto clausuram seruare constringantur, Beata tamen THERESIA strictissimam omnium clausuram instituit, ita vt extrinsecus spirituales eius apes nulla ratione prospici possint; & si quando, quod rarissime accidit, cum externis sermonem inire necesse sit, id non aliter fit: quàm breuissime, & velo vultum operiente, vt nec videre, nec videri liceat: vnde etiam & Alexandri (nobiles inquam, & principes) impediuntur, ne sacras apes intra monasteriorum apiaria elaborantes, prospicere queant.

XIII. AD HÆC de Debbora ait sacer Textus 4. Iudicum: *Erat autem Debbora prophetissa vxor Iudic. 4. Lapidoth,* quæ duo mirifice præfigurant, & quasi oculos nobis ponunt præclara duo cœlestia dona, quibus B. THERESIA mirum in modum præfulsit. Pollicitus fuerat Deus olim, copiose effusurum spiritum propheticum super Ecclesiam suam: *Effundam de spiritu meo super omnem carnem, & prophetabunt filij vestri, & filia vestra.* Inter has filias, princeps

ceps Prophetissarum fuit DEIPARA Virgo, deinde
Elisabeth mater Ioannis Baptistæ. *Anna* vidua, filia
Phanuel, filia quatuor Philippi Diaconi; postmo-
 dum vero, vt obseruat D. Thomas 2.2. *quæst.* 174.
 non defecit spiritus hic propheticus in ecclesia
 Christi, etiam in fœminis: etenim dono prophetiæ
 floruerunt B. *Angela* monialis Carmelitana, filia
 Ord. Car- Regis Bohemiæ, S. *Brigitta* cuius mirabiles pro-
 mel. san- phetiæ Apostolico calculo sunt probatæ, S. *Ger-*
 trionia. *trudis*, S. *Hildegardis* anno 1130. cuius reuelationes
lis claret confirmatæ fuerunt ab *Eugenio III.* S. *Catharina*
 spiritu Senensis, ac tandem hac nostra tempestate, ne spi-
 Prophetia. ritus antiquorum vatum in Ecclesia Catholica de-
 item S. fecisse videretur, ita copiose Deus prophetiæ spiri-
Brigitta. tum, ac diuinarum reuelationum lumen, in Bea-
 S. *Gertru.* tam virginem, & matrem THERESIAM effudit, vt
 S. *Hildeg.* inter illustriores Ecclesiæ Dei vates, ac celebriores
 S. *Cathar.* Prophetissas merito connumerari debeat: cuius
 Senensis. locupletissimi testes sunt eius scripta, quibus pœnè
 & maxi- infinitas prophetias, & reuelationes, ex obedientia
 me S. *The.* suorum confessorum, testimonio proprio omni
 resia. exceptione maiori consignauit. Vocat deinde *Deb-*
boram sacer Textus uxorem *Lapidoth*: vox hæc
 Hebræa est, quæ interpretatur fœmina fulgurum,
 vel *lampadum*, quod præclare in B. THERESIAM, &
 absque vilo dubio conuenit.

Iudic. 4.

XIV. ANTIQVI Rabbini super 4. cap. *Iudic.* af-
 firmant, *Debboram* præ eximia sua pietate erga di-
 uinum cultum curam habuisse nutriendi oleo ar-
 dentes lampades, quæ erant in templo: *Arte* (in-
 quiunt) *lychnopaa ad sacrum lucernarum usum*
lychnos conficiebat. B. THERESIAM nemo ignorat
 ob excellentem virtutem religionis, quæ in illa sin-
 gulariter emicuit, diuini cultus sollicitam semper
 curam gessisse, & præcipuè illius, qui ad augustissi-
 mum Eucharistiæ sacramentum pertinebat: illa
 Ecclesiæ munditiam præcipiebat, altaria quoad
 poterat, ornabat, lampades perpetuo ardere vole-
 bat.

bat, non immemor illius: *Ignis in altari meo semper* *Leuit. 6.*
ardebit, oleo diligenter illas nutriebat, vt non abs-
 re, prudenter existimare liceat, in præmium illius
 sedulæ diligentia in nutriendis oleo lampadibus,
 ad Dei cultum destinatis, diuinum sponsum, non
 solum oleo lætitiæ animam præ multis alijs parti-
 cipibus vnxisse, sed & miraculoso oleo, ex corpore
 eius perpetuo emanante, illam illustrare voluisse:
 secura sane erit, non passuram à sponso repulsam,
 propterea quod veniente illo, deficiat oleum in vase
 suo: tanta enim olei copia delibuta est, vt non so-
 lum anima, sed & corpus in olei fontem eruperit,
 & perpetuo, ac incessanter erumpat.

XV. CÆTERVM cum à principio pollicitus fue-
 ro Mariana illa verba: *Beatam me dicent omnes ge-* *Luc. 1.*
nerationes, quia fecit mihi magna qui potens est, &
sanctum nomen eius, sacrae virginis THERESIÆ adap-
 tate: restat explicare, quomodo sanctum nomen
 eius magnificet eam: sane id, quod de emanatione
 olei nuper dicebam, non obscure id indicat; nam si
 Sponsa dixit: *Oleum effusum nomen tuum;* non vi- *Cant. 1.*
 deo vbi copiosius hoc nostro sæculo illud effuderit,
 quam in B. THERESIAM, cum abundantia spi- *Miracu-*
 ritualis olei, quo Spiritus sanctus illam inunxit, in *losum &*
 corpus eius miraculose redundarit. Referunt Hi- *saluberr-*
 storiographi, quod cum *Alexander Magnus* proxi- *imum oleū*
 mus esset ad bellum ineundum contra hostes, re- *stillat sa-*
 pente iuxta eius tentorium, fons olei ex terra foras *crū corpus*
 erupit; consultis autem auguribus, primus illorum, S. Theres-
 nomine *Aristander*, respondit: *Oleum laborem in-* *sia Virg.*
dicat, sed & victoriam repromittit: nam oleo athleta odoremq;
unguntur, & olea victores coronantur: certe peren- *spirat sua-*
 nis fons olei ex sacrosancto virginis THERESIÆ *uissimum.*
 corpore erumpentis, vnum indicat, & aliud por-
 tendit, indicat ingentem laborem, quem luctan-
 do aduersus hostes pertulit: portendit vero lau-
 ream non solum præsentis Apost. Beatificationis,
 sed & cœlestis beatitudinis, qua in choro Virginum
 à spon-

à sponfo, nunc, & poſtea reſurgens glorioſe cõſõ-
nabitur.

Gen. 7.

In quibus
nomen
S. THE-
RESIÆ
cum no-
mine IESV
conue-
niat; &
quomodo
id illi da-
tum.

XVI. ADHÆC legimus olim Deum; tanquam
ſingularem fauorem ex celebri ſuo nomine *Terra-*
grammaton; ſeu *Iehouah*, Abrahæ vnã literam,
Saræ alteram dono dediffe: ille enim cum ante
Abram, illa vero Sarã nuncuparentur; poſtmodum
Abraham, & *Sarai* vocati ſunt: at B. THERESIÆ
tanquam ſpõſæ ſuæ dilectiſſimæ, non vnã, vel
alteram ſui nominis literam; ſed totum ac inte-
grum nomen ſuum IESVS ei donauit, vt iam non
THERESIA ſolum, ſed THERESIA de IESV cogno-
minaretur, & eſſet: quod ſi nomen etiam ipſum
THERESIÆ ſpeculemur, non pauca à nomine IESV
mutuaſſe reperiemus; nam ſi nomen IESV propter
prodigia, & miracula, quæ in nomine eius patran-
tur, à Dauide mirabile appellatur: *mirabile nomen*
eius: ſane *Therēſia* Græco idiomaſe idem eſt,
quod Latino *miraculoſa*, ſeu *prodigioſa*, quod no-
men ſatis vtique conuenit ipſi rei: nam cuius mira-
bilis ſanctitas, & immaculata vita; grãtiæ miracu-
lum, ac prodigium fuiſſe toti Eccleſiæ conſtat, cer-
te THERESIÆ nomen, quod *miraculoſa* interpre-
tatur, iure ſuo ſibi vindicabat. Quid, quod & idem
nomen *Therēſia*, vt multis placet, idem ſignificat;
quod Latine *Ter ipſa*? vt ſicut olim vetuſta illa
ethnicorum ſæcula ſuum Mercurium, vt excellen-
tiã magiſterij eius commendarent; *Trismegi-*
ſtum illum vocitabant; ita & felicior noſtra ætas
nacta ſacrã hanc virginem; quam propter in-
ſignem eius ſapientiam; ac Apoſtolicum illius ma-
giſterium THERESIAM nominat; hoc eſt, *Ter ipſam*,
ſeu Eccleſiæ *Trismegiſtam*.

Iſa. 51.

XVII. AD extremum; vt iam finem dicendi
faciam, ad vos omnes Carmeliticæ diſciplinæ pro-
feſſores orationem conuerto; cum Iſaia proclã-
mans: *Attendite ad petram, vnde exciſi eſtis, & ad*
tavernam laci, de qua pracifi eſtis: attendite ad
Abra-

Abraham patrem vestrum, & ad Saram, qua peperit vos. Attendite quæso ad ELIAM vestri Ordinis patrem, ac primum institutorem: attendite ad matrem vestram B. THERESIAM eiusdem Reformatricem: quod si vos deterret rigor, ac aspera viuendi ratio ELIÆ, inuitet vos, & alliciat viuum matris vestræ THERESIÆ exemplum, quæ alioquin tenerima virgo, ac varijs infirmitatibus vexata, non sibi indulgebat, sed Eliani rigoris æmulatrix vera, ad culmen perfectionis totis viribus anhelabat. Audite illam vobis dicentem illud Hierem. 2. Induxi vos in terram CARMELI, ut comederetis fructus eius. Sane fructus huius sacri Carmeli, virtutes sunt, dona Spiritus sancti, ac diuina charismata: ad hæc delibanda Carmelum ascendistis; quæ cum in Beata vestra matre THERESIA, tanquam in viuio exemplari, ac limpidissimo speculo, mirificè præfulgeant: nemini licebit excusationem illam præferre, quam D. Hieron. adducit epist. 20. ad Tharsiam; dum ait. Ex eo siquidem lex videtur obscura, quoniam raro, in quo conspiciatur existit. Sane B. THERESIA adeo perspicue religiosæ vitæ normam, ac animatum Apostolicæ perfectionis speculum se exhibuit, vt in illa virtutes omnes in heroico gradu clare conspiceret liceret: in eam ergo mentis lumina conuertite, vt eam imitemini, & vt ab ea discatis quid corrigere, quid effugere, quid prosequi, quid ad CHRISTO placendum tenere

debeat,
qui cum Patre & Spiritu sancto viuât,
& regnat in sæcula sæculorum.

AMEN.

APPROB.

Hierem. 2.

D. Hier.

 APPROBATIO.

Antiquitatem Religiosi Ordinis B. Mariae de Monte Carmelo præsentis libello assertam, & non vno argumento firmatam vidi, præloq; committendam iudicavi. Quod ab hac, & Ordo præfatus commendationem, & Ecclesia Catholica, cuius non infima nota est Antiquitas, munimentum accipiat. Cum enim omnes illius hostes vsque ad hæc tempora, furoris sui arma conuertent in pia Monasticæ vitæ instituta, summam laudem merentur, qui eorundem Antiquitatem, exempla, & encomia scriptis suis adornant, & tenebrarum filijs hanc Religionis lucem, iam à tempore magni Elia exortam proponunt. Actum Antwerp. In seminario Episcopali, die xvi. Octob. M. DC. XIX.

Laurentius Beyerlinck Archipresbyter
 Antwerp. & Librorum Censor.